

SAMEN AAN DE SLAG VOOR LIMBURG

**Verkiezingsprogramma
Provinciale Staten Limburg
2011-2015**

PARTIJ VAN DE ARBEID

Voorwoord

Voor u ligt het verkiezingsprogramma voor de komende verkiezingen van Provinciale Staten van Limburg op 2 maart 2011.

Samen aan de slag voor Limburg is geschreven in opdracht van het gewestelijk bestuur van de Partij van de Arbeid Limburg en vastgesteld in de algemene ledenvergadering van 18 december 2010 in Maasbracht. In de verkiezingsprogrammacommissie hadden zitting Lia Roefs, Barry Braeken, Peter van Dijk en ondergetekende.

Grote dank is verschuldigd aan talloze mensen en instellingen binnen en buiten de Partij van de Arbeid die hun bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming.

De Partij van de Arbeid staat voor een Limburg waar we banen scheppen in plaats van schrappen en waar passend werk is voor iedereen. Een Limburg met goed en bereikbaar onderwijs. Een duurzaam Limburg waar we krimp als kans zien en innovatie en traditie hand in hand gaan. Een veilig Limburg waar we met respect met elkaar omgaan en mensen beoordelen op hun gedrag, niet op hun afkomst of geloof.

Omdat de Provinciale Statenverkiezingen van 2 maart 2011 zeker dit keer ook een landelijke dimensie kennen, begint ons verkiezingsprogramma met een brief van Job Cohen, onze partijleider en Bert Kersten, onze lijsttrekker.

Marcel Kleinen,
Voorzitter PvdA Limburg.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Het moet eerlijker, brief Job Cohen en Bert Kersten	4
Samen aan de slag voor Limburg, inleiding	5
Allemaal meedoen	8
Een sterk economisch profiel	8
Duurzame energie	9
Gezonde landbouw	9
Toerisme	10
Goede bereikbaarheid	10
Voldoende menselijk kapitaal	11
Kwaliteit van de leefomgeving	12
Eerlijk delen	14
Talenten	14
Zorg	14
Thuis voelen	15
Veiligheid	15
Wonen	15
Sport	15
Cultuur	16
Natuur en landschap	16
Water	17
De inzet van de provincie	18
Financiële paragraaf	19

Het moet eerlijker

Op 2 maart 2010 kunt u stemmen over de toekomst van uw provincie. In dit programma vindt u de wensen, ambities en idealen van onze partij voor Limburg. Maar deze verkiezingen gaan niet alleen over Limburg, ze gaan óók over de toekomst van Nederland. Krijgt het meest rechtse kabinet ooit een meerderheid in de Eerste Kamer, en daarmee vrij spel om zijn plannen uit te voeren? Daarom willen wij onze ambities voor Nederland ook met u te delen.

De PvdA is opgericht om een rechtvaardigere wereld dichterbij te brengen voor iedereen. En wij hebben daarbij veel successen geboekt. Wij zijn er in geslaagd eerlijker te delen dan ooit tevoren in onze geschiedenis. Maar nieuwe uitdagingen dienen zich aan. Dat begint met het gevoel dat we samen verantwoordelijk zijn. Wij houden niet van onrecht en oneerlijkheid. Wij vinden het vreselijk dat de notaris meer kans heeft van een ernstige ziekte te genezen dan een vuilnismen. Wij willen dat kinderen het uiterste uit hun talenten halen, ongeacht het gezin waar ze geboren zijn. Wij zetten ons in voor een eerlijke verdeling van lusten en lasten.

Het rechtse kabinet heeft hier helaas geen boodschap aan. Als we niet oppassen zal de onrechtvaardigheid toenemen. In plaats van eerlijk hervormen hanteert dit kabinet een botte bezuinigingsbijl. En omdat de hoogste inkomens ontsien worden, komt deze rekening volledig bij de midden- en lagere inkomens terecht. Met dit rechtse kabinet betaalt u de rekening van de crisis. Huren stijgen, kinderopvang wordt onbetaalbaar en de zorg wordt minder en duurder. Dat zijn keuzes. Foute keuzes. Gewone gezinnen betalen de rekening terwijl rechts de rijken en hun villasubsidie ontsiet.

Het moet eerlijker. De Partij van de Arbeid wil een land waar we de rekening eerlijk delen. Een land waar we banen scheppen in plaats van schrappen. Waar kinderopvang betaalbaar is en iedereen goede zorg kan krijgen. Een land waar we met respect met elkaar omgaan en mensen beoordelen op hun gedrag, niet op hun afkomst of geloof.

Voor die idealen strijden PvdA-ers overal in het land en in uw provincie. Elke dag zetten zij zich in voor onze leefomgeving, de natuur, betaalbaar wonen voor iedereen, goed en betrouwbaar openbaar vervoer en nog veel meer. Maar dit kabinet maakt het hen niet makkelijk. Gezinnen die al onder druk staan worden alleen nog maar meer belast door de invoering van een eigen bijdrage in de jeugdzorg. Deze kan zelfs oplopen tot 3400 euro per kind per jaar. Op het Openbaar Vervoer wordt bezuinigd. Zorgvuldige investeringen in leefbare wijken en de natuur worden ongedaan gemaakt. Van onze duurzame ambities blijft nauwelijks iets over. Aan onze provinciale politici is het om de gevolgen van deze maatregelen zo goed mogelijk op te vangen. Om te behouden wat van waarde is, en te hervormen wat beter kan. Daarvoor vragen wij uw vertrouwen.

Wij gaan een ongelofelijk spannende tijd tegemoet. Velen met ons maken zich grote zorgen. Aan ons om het tij te keren. De eerste gelegenheid daarvoor wordt u geboden bij de komende verkiezingen op 2 maart. Het belang daarvan is duidelijk: er is ons veel aan gelegen om VVD, PVV en CDA geen meerderheid te laten krijgen in de Eerste Kamer. Op 2 maart kunt u een dam opwerpen tegen de rechtse rekening van dit kabinet. Er staat veel op het spel voor uw provincie en voor Nederland, het moet echt eerlijker.

Job Cohen Politiek leider Partij van de Arbeid
Bert Kersten Lijsttrekker Provinciale Staten PvdA Limburg

SAMEN AAN DE SLAG VOOR LIMBURG

Bij het schrijven van dit programma realiseren we ons dat we op een kruispunt staan. Limburg is een mooie provincie. Met sterke bedrijven, krachtige onderwijsinstellingen, een prachtig landschap en een eigen identiteit. Toch zijn er zorgen. De economie verdient versterking, het gemiddelde opleidingsniveau is laag en het inwoneraantal neemt af. Veel mensen hebben nauwelijks kansen op een goede plek op de arbeidsmarkt. Deze bedreigingen maken ons onzeker. Maar de PvdA gaat de uitdaging aan. We grijpen niet naar gemakkelijke oplossingen of geven anderen de schuld. We zoeken geen zekerheden in het verleden, we willen juist vooruit kijken. We moeten kansen aangrijpen en voortbouwen op de kracht van onze mooie provincie.

Om vooruit te komen zijn drie zaken cruciaal: Voldoende Werk, Goed Onderwijs en Prettig Wonen. Daar gaan we de komende jaren hard aan werken en concrete resultaten boeken. In tijden van schaarste moeten geld en energie gericht worden ingezet. We moeten stappen zetten met een menselijke maat. Minder praten, meer presteren. Niet vanuit een ivoren toren in Maastricht, maar door verbindingen te maken met mensen, organisaties, bedrijven, verenigingen en gemeenten. Alleen door samenwerking ben je in staat om te presteren. Samen ben je sterk. Dat brengen wij in de praktijk. Anders dan in een wedstrijd telt niet wie er scoort, maar dát er wordt gescoord!

De PvdA kiest voor een beperkt aantal plannen. We willen alle energie inzetten voor beleid dat mensen helpt in hun dagelijkse bestaan. Initiatieven die uit de samenleving komen, uit de gemeenten en de wijken, kan de provincie mee oppakken en financieel ondersteunen.

De plannen van de PvdA concentreren zich op een drietal sociaal-democratische thema's:

- Allemaal meedoen
- Eerlijk delen
- Thuis voelen.

Allemaal meedoen, betekent werk creëren en de mobiliteit vergroten zodat Limburg aantrekkelijker wordt als vestigingsplaats. De PvdA durft te kiezen voor een krachtig regionaal economisch beleid met de nadruk op duurzaamheid en innovatie. We willen bedrijven verleiden om naar Greenport Venlo, Roerstreek, Chemelot en Avantis te trekken. Maar we investeren ook in innovatie op de universiteiten en de hogescholen. Zo werken we niet alleen aan een schoner milieu, maar ook aan werk voor onze inwoners. Dit wordt bekostigd uit 'Essent-gelden'.

De PvdA heeft grote zorgen over de gevolgen van de economische crisis. Vele Limburgers staan plotseling aan de kant. Daarom willen we nieuwe bedrijvigheid naar Limburg halen. Het is in de eerste plaats een wettelijke taak van gemeenten om mensen die al jarenlang aan de kant staan te activeren. De provincie als opdrachtgever kan bij aanbestedingen en het verstrekken van opdrachten aan bedrijven voorwaarden stellen om langdurig werklozen en mensen met beperkingen aan het werk te helpen.

Onze inzet op het gebied van de infrastructuur is allereerst gericht op verbetering van het openbaar vervoer. In het openbaar vervoer willen we naar een concessie die een busaanbod op maat garandeert. Snelle treinverbindingen naar België en Duitsland moeten worden gerealiseerd. Voor MBO-studenten een gratis trajectkaart naar hun studieplek, indien nodig. Indien gewenst verlenen we ondersteuning bij de onderhandelingen met de vervoerder bij initiatieven vanuit gemeenten om voor minderbedeelde ouderen gratis openbaar vervoer te realiseren. Bij het wegennetwerk moet bestaande infrastructuur versterkt worden. Perifere gebieden dienen ontsloten te worden. De slagader van Limburg, de A2, moet op knelpunten verbreed worden.

Eerlijk delen kan beginnen met het aanbieden van goed onderwijs. Gelukkig beschikt Limburg over topinstellingen op alle onderwijsniveaus. Dat kunnen we nog verder versterken. Investeren in onderwijs geeft Limburgers een betere basis om kansen op werk te vergroten. Hierbij zijn twee onderdelen van belang: een leven lang leren en het bestrijden van laaggeletterdheid. In Limburg is tien procent van de bevolking functioneel analfabeet. Dat is niet acceptabel. In de komende vier jaar willen we samen met de gemeenten het offensief om dit aantal te halveren voortzetten. Uit onderzoek is gebleken dat er in Limburg een aantal regio's is, waar problemen samenkomen: werkloosheid, gezondheid, laaggeletterdheid. We willen hier samen met de gemeenten aan de slag.

Het probleem voor de Limburgse beroepsbevolking is de scheefgroei tussen vraag en aanbod. Dit kan worden bestreden door in te zetten op scholing zodat de bestaande vacatures ingevuld kunnen worden. Dit betekent niet alleen in de schoolbanken zitten, maar ook leren werken met de handen. Ook het aantrekken van geschikte werkgelegenheid past daarbij.

Een goede gezondheid voor alle Limburgers staat op de eerste plaats. Ieder mens is daar zelf verantwoordelijk voor. Door gezond te eten, genoeg te bewegen en oplettend te leven. In Limburg hebben veel mensen, en voornamelijk kinderen, overgewicht. We willen een "Limburgse Jamie Oliver" voor intensieve voorlichting over voeding op scholen. We accepteren niet dat Limburgers met een laag inkomen een lagere levensverwachting hebben. Zij verdienen ondersteuning bij het nemen van die eigen verantwoordelijkheid. De PvdA zal daarom inzetten op het ontwikkelen van een gezamenlijk beleid met alle Limburgse gemeenten om de gezondheid te bevorderen, speciaal voor het jonge kind en de jeugdigen.

We spannen ons ook in om gezondheidsvoorzieningen op peil te houden. De zorgaanbieders worden aangesproken op hun taak om de klant centraal te stellen.

Thuis voelen betekent een prettige leefomgeving hebben. Mondiale klimaatontwikkelingen vormen hier een bedreiging voor. In de steden dreigt hittestress en op het platteland neemt de wateroverlast toe. Ruimte voor natuur zal de oplossing bieden. Bevolkingsdaling geeft ons de kans om hier werk van te maken.

Door de krimp van de bevolking zullen in onze steden hele wijken heringericht worden. Woningen moeten worden gesloopt en voorzieningen geconcentreerd. De vrijgekomen ruimte kan met parkjes, boomgaarden en moestuinen worden ingevuld. Het is een uitgelezen kans om Limburg mooier en sterker te maken. In het kader van de wellicht noodzakelijke sloop van particuliere woningen zal de provincie samen met de gemeenten deze problematiek aanpakken. Daarnaast gaat de provincie, samen met gemeenten en woningcorporaties, verloedering van opengevallen plekken tegen. Hiervoor wil de PvdA een Ontwikkelingsfonds instellen.

Thuis voelen betekent ook: veilig voelen. We accepteren niet dat ons openbaar vervoer bedreigd wordt door rotzoozoekers en investeren in veilige bussen en treinen, waarbij stewards belangrijk zijn.

We steunen de gemeenten in het aanpassen van de essentiële voorzieningen in de dorpskernen zodat op het platteland de gemeenschapszin overeind kan blijven. Daarnaast willen we het platteland aantrekkelijk houden en de kernen leefbaar. Daarvoor plaatsen we het landschap boven de economie. Dus geen verrommeling in het landschap, wél duurzame landbouw en doorgaan met de Ecologische Hoofdstructuur.

Cultuur en sport moeten meer van alle Limburgers worden. Daarom maakt de PvdA zich sterk voor 'Maastricht Culturele Hoofdstad 2018' en een Biënnale in Noord-Limburg. Het doel daarvan is meer samenwerking tussen culturele instellingen en een groter publieksbereik. Op sportief gebied verbinden we topsport met breedtesport zodat onze kinderen meer gaan bewegen en talenten tot bloei komen. Topsport kan onze economie en identiteit versterken.

We zijn trots op onze provincie! Daarom willen we aan de slag samen met alle Limburgers. Goed onderwijs, een baan en een fijne woonomgeving voor iedereen. We nemen afstand van politici die voor de macht hun principes verkwanselen. Weg met stoere praatjes over minder overheid (de rijken worden rijker en de armen worden armer). Weg met angstzaaiers die onze provincie dreigen te kapen. De PvdA biedt een alternatief. We willen samen werken aan een toekomst die zekerheid biedt. Zonder valse beloftes, maar wel iedereen stevig de handen uit de mouwen!

ALLEMAAL MEEDOEN

De belangrijkste voorwaarde om 'mee te doen' is werk. De provincie heeft een belangrijke economische opgave: een duurzaam vestigingsklimaat en een goede bereikbaarheid creëren. Of een bedrijf zich wil vestigen in Limburg of er wil blijven, wordt in belangrijke mate bepaald door het vestigingsklimaat.

De belangrijkste steunpilaren zijn:

- *een sterk economisch profiel*
- *goede bereikbaarheid*
- *voldoende menselijk kapitaal*
- *de kwaliteit van de leefomgeving*

De kracht van de provincie zit in de bijdrage aan grootschalige gebiedsontwikkeling en het stimuleren van grensoverschrijdende initiatieven. Vanuit Greenport Venlo lopen investeringslijnen naar China. Een Arabisch bedrijf wil 1 miljard investeren in een siliciumfabriek in Geleen. Japanse bedrijven investeren in de automotive-industrie in Born. De provincie zal bij dergelijke processen een volwaardige gesprekspartner zijn. Het ruimtelijk beleid moet dienend zijn aan Limburg, met respect voor regionale verschillen. Op alle punten zoekt de provincie de samenwerking met de gemeenten. Daarbij kan de provincie in Den Haag en Brussel voor Limburg opkomen. De provincie zal expertise aantrekken om investeringen zo te sturen dat dit maximaal rendement voor Limburg oplevert.

Een sterk economisch profiel

Het zijn economisch onzekere tijden. Natuurlijk hopen we dat de economie zich in de komende vier jaar gunstig ontwikkelt. Dat is echter geen garantie op werk voor iedereen. De bedrijvigheid die we aantrekken, moet enerzijds passen bij het aanbod aan werkzoekenden. Anderzijds blijft inzetten op duurzame energie en innovatieve kenniseconomie belangrijk. Zo kunnen we hoogopgeleiden voor Limburg behouden. De werkloosheid onder hen is laag; 95% van de afgestudeerden aan de Universiteit van Maastricht heeft binnen één jaar een baan. Helaas is dat meestal buiten onze provincie. Als we hen in Limburg willen houden, moeten er bedrijven zijn waar zij aan het werk kunnen. We ondersteunen de inzet op de clusters Life Science, Chemie en de Health Campus in Zuid-Limburg. Laten we ook de mogelijkheden van de Euregio niet vergeten. De provincie moet de drempels van de grenzen verlagen door voorlichting, openbaar vervoer en de woningmarkt. Dit is ook noodzakelijk om de diversiteit in de bevolkingssamenstelling te bevorderen.

Maar er moet werk zijn voor iedereen. Naarmate het werk ingewikkelder wordt en meer kennis vereist, kunnen meer mensen niet aan de eisen voldoen. Ook voor hen zal er werk moeten zijn, zodat zij niet langdurig aan de kant staan. Dat geldt ook voor de mensen die zijn aangewezen op de Sociale Werkvoorziening. In Limburg is de wachttijd op een baan in de Sociale Werkvoorziening minimaal 3 jaar. Door de bezuinigingsmaatregelen van het huidige rechtse kabinet zal deze wachttijd dramatisch oplopen. Er zal dus meer werk voor laagopgeleiden moeten komen en werk voor mensen met een beperking binnen reguliere bedrijven. Zo kunnen kansrijke sectoren voor laaggeschoold werk (op het gebied van natuurontwikkeling, afvalscheiding en recycling) aan de slag met nieuwe bedrijvigheid. Onlangs is aan de Universiteit van Maastricht een bijzondere leerstoel inclusieve (arbeids)organisatie ingesteld die zich met onderzoek op dit terrein bezighoudt. Hierin kan de provincie Limburg een gidsfunctie in Nederland vervullen als er nauw wordt samengewerkt met de gemeenten en de universiteit. Naast het aantrekken van bedrijven is het belangrijk om onze bestaande bedrijven, vooral in het midden- en kleinbedrijf, te koesteren en te ondersteunen. Ook projecten, die gemeenten samen met de provincie oppakken, in het kader van de sloop- en vergroeningsregeling, zijn geschikt om werkzoekenden aan de slag te helpen.

Duurzame energie

De PvdA maakt een ondubbelzinnige keuze voor duurzame energie als het om werkgelegenheidsbevordering gaat. Deze sector heeft de toekomst. Limburg vervult in ons land een voortrekkersrol. We zijn al de duurzaamste provincie en die voorlopersrol willen we houden. Zo is er de vooraanstaande rol op het gebied van zonne-energie. We werken van harte mee aan de Europese doelstelling om de CO2 uitstoot met 20% te verlagen. De grootschalige productie van zonnecellen levert werkgelegenheid op alle niveaus. Het is een belangrijke impuls voor de economische ontwikkeling van Parkstad. De omschakeling naar een economie, die vooral gebaseerd is op duurzame energie, zal nog tientallen jaren duren. Maar we mogen het niet op zijn beloop laten. Daarom kiezen we voor een ambitieus Limburgs energieprogramma met duurzaamheid als rode draad door alle beleidsterreinen. De provincie neemt daarbij het initiatief. Samen met gemeenten, woningbouwcorporaties, bedrijfsleven en de Limburgers aan de slag om de energiedoelstellingen te realiseren!

We maken werk van duurzaamheid:

- Nieuwbouwlocaties worden energieneutraal ingericht.
- Duurzame inrichting van bedrijventerreinen waarbij vrijkomende restwarmte wordt benut.
- Samen met partners werken aan een stimuleringsregeling voor energiebesparende maatregelen. Leningen tegen gunstige voorwaarden voor het aanbrengen van isolatie en de aanschaf van zonneboilers en HR-ketels.
- De bouw van duurzame energiecentrales stimuleren. Energie wordt opgewekt via een combinatie van zon, biomassa en wind. Nader onderzoek naar de mogelijke benutting van aardwarmte.
- Bij grootschalige gebiedsontwikkelingen, zoals Klavertje 4 in de regio Venlo, wordt het uitgangspunt gehanteerd dat deze zelfvoorzienend zijn voor wat betreft energie.
- De ondersteuning van de warmtenetten. De restwarmte van de industrie en de biomassa-centrale wordt gebruikt voor de verwarming van woningen en kantoren.
- Naast een industriebeleid om bedrijven naar Greenport Venlo, Roerstreek, Chemelot en Avantis te trekken, ook investeren in innovatie op de universiteit en de hogescholen.

Gezonde landbouw

In 2010 zijn er ongeveer 5.000 land- en tuinbouwbedrijven in Limburg. De PvdA maakt zich sterk voor een bloeiende Limburgse landbouwsector. Deze is van groot economisch belang en draagt bij aan de regionale en landelijke voedselvoorziening. Ook het waardevolle landschap blijft in stand. Daarom willen we landbouw de ruimte geven om zich duurzaam te blijven ontwikkelen. In deze sector zal ook de komende jaren sprake zijn van verdere schaalvergroting en concentratie. Hierdoor verliezen veel boerderijen hun oorspronkelijke functie. We vinden dat de waardevolle cultuurdragers van het landschap behouden moeten blijven en ook een nieuwe bijdrage kunnen leveren aan de plattelandseconomie. We werken van harte mee aan functiewijzigingen, bijvoorbeeld zorg of recreatie. Bij uitbreiding of nieuwbouw leveren agrarische bedrijven een bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving door het slopen van oude stallen of het opknappen van landschapselementen. Natuurbeleid wordt gekoppeld aan een Landschapsfonds waaruit agrariërs en particulieren een marktconforme financiële vergoeding ontvangen voor aanleg en beheer van landschapselementen.

In Greenport Venlo kunnen bedrijven geclusterd opereren. Dat is goed voor de economische ontwikkeling en innovatie. Wij zullen deze innovatieve hotspot voor agro, food en logistiek ondersteunen.

De niet-grondgebonden bedrijven (intensieve veehouderij en glastuinbouw) worden

geconcentreerd in een beperkt aantal gebieden in Noord- en Midden-Limburg. Bij het clusteren van bedrijven zullen we meer letten op duurzaamheid en het voorkomen van te grote concentraties monoculturen, waardoor de ziektedruk onevenredig toeneemt. De huidige manier van landbouw bedrijven is nog verre van duurzaam. De intensieve veehouderij botst met de volksgezondheid, het milieu, het dierenwelzijn en de kwaliteit van ons landschap. Door de ligging in de buurt van dorpskernen zijn veel bedrijven beperkt in hun ontplooiingsmogelijkheden. Het maatschappelijke draagvlak voor megabedrijven en varkensflats neemt steeds verder af. De sector zal sneller tegemoet moeten komen aan de eisen die de samenleving stelt aan verantwoorde veehouderij. Dieren mogen niet behandeld worden als industriële producten. Aan een verdere groei van het aantal varkens en kippen in Limburg moet een einde komen. We zullen ons verzetten tegen instroom van buiten de provincie. Er zijn al veel megastallen in Limburg en de schaalvergroting gaat door. Willen we beperkingen opleggen aan megastallen en dat willen we, dan kunnen we dat alleen door net zoals in de provincie Noord-Brabant een maximum te stellen aan de grootte van het bouwblok. Dwz. in de nabijheid van natuurgebieden mogen bouwblokken van intensieve veehouderijen niet worden uitgebreid (stand still). In de landbouwontwikkelingsgebieden wordt de maximale omvang van een bouwblok bepaald op 1,5 hectare, met onder voorwaarden ontheffing tot 2,5 hectare. In die situatie worden er investeringen geëist in versterking van natuur en landschap. In alle gevallen wordt standaard de bepaling opgenomen dat bij verplaatsing of uitbreiding elders bestaande stallen worden gesloopt. Een gezinsbedrijf is de ideale schaalgrootte.

Initiatieven om het aandeel biologische landbouw in Limburg te vergroten verdienen alle steun.

Het platteland gaat niet op slot. Er kunnen zich altijd ontwikkelingen voordoen waardoor nieuwe, of uitbreiding van bestaande, activiteiten worden toegestaan. Dat gebeurt na zorgvuldige afweging, met als voorwaarde dat de aantasting van het gebied dusdanig wordt gecompenseerd dat er kwaliteitswinst ontstaat.

Toerisme

Recreatie is een belangrijke economische pijler in Limburg. Hier biedt de vergrijzing van Nederland grote kansen. Nu al is Limburg één van de belangrijkste Nederlandse vakantiebestemmingen. Maar er is waakzaamheid geboden. Naast ons mooie landschap en aantrekkelijke steden zijn vernieuwende impulsen nodig. We willen een Limburgs imago van *'Laptop und Leedjeskonkoer'*, van innovatie en traditie. De provincie moet een actieve rol spelen in de acquisitie van wellness- en bezinningscentra met een sterk internationaal profiel. Dit moderniseert ons imago van bourgondische streek.

We geven extra aandacht aan het netwerk van wandelpaden. We willen versnippering voorkomen. We stimuleren 'ommetjes' en het gebruik van de Boerenpadregeling voor agrariërs. Wandelen is niet alleen gezond, maar kan ook extra toeristische aantrekkingskracht genereren.

Goede bereikbaarheid

Het mobiliteitsvraagstuk zal in de komende kabinetsperiode niet opgelost worden. Sterker nog de mobiliteitsvraag neemt alleen maar toe. Betalen voor het gebruik van de auto, in plaats van het bezit ervan, zal voorlopig geen hoge vlucht nemen. De provincie Limburg moet uit een ander vaatje tappen. We gaan niet zonder meer over tot de aanleg van nieuwe wegen. Eerst zal er een kritische beoordeling plaatsvinden of bestaande wegen beter benut kunnen worden. Bijvoorbeeld door het oplossen van knelpunten die een goede doorstroming belemmeren. Prioriteit heeft daarbij de verbreding van de A2 op knelpunten. Oplossingen mogen niet alleen maar gezocht worden in asfalt, maar ook in het beperken van woon- werkverkeer. Daarom stimuleert de PvdA het Nieuwe

(thuis)Werken, met openbaar vervoer bereikbare industrieterreinen en kantorenparken, fietssnelwegen.

Veilig, betrouwbaar, frequent en duurzaam, maar zeker ook betaalbaar openbaar vervoer is een noodzaak. De provincie als aanbestedende partij kan die eisen stellen. Kwaliteit en de laagste inschrijving hoeven niet altijd samen te gaan. Op het platteland moet meer maatwerk worden geleverd. De reiziger is de klant van de provincie, niet de vervoerder. Ook op het gebied van informatievoorziening kan nog een slag geslagen worden. Reizigers willen betrouwbaar vervoer met een optimale afstemming tussen trein, bus en regiotaxi. We houden vast aan een provinciaal dekkend OV. Alle inwoners van Limburg hebben recht op openbaar vervoer.

De aanwezigheid van grensoverschrijdend openbaar vervoer in hoge frequentie dat aansluit op nationale en internationale knooppunten is een alternatief voor wegverkeer. Vandaar het belang van de aanleg van de Avantislijn naar Aken en de tramverbinding Hasselt-Maastricht. Ook in Noord-Limburg zijn betere grensoverschrijdende verbindingen nodig, zoals de nieuwe verbinding Regiobahn S28, de sneltrein Düsseldorf-Venlo-Eindhoven en de nieuwe railterminal Venlo met grote kansen voor logistiek en (gekoeld) spoorvervoer van versproducten.

Ook al zijn er opmerkelijke resultaten behaald, er zijn nog altijd te veel verkeersslachtoffers te betreuren. Alle provinciale wegen die woonkernen doorsnijden, worden getoetst op verkeersveiligheid en leefbaarheid. Op basis hiervan wordt een plan van aanpak opgesteld om de weggedeeltes door de bebouwde kom te reconstrueren. Daarnaast financiert de provincie voor de helft de aanpak van gemeentelijke verkeersknelpunten en handhaaft zij de programma's verkeerseducatie.

Fietsen wordt gestimuleerd met de aanleg van veilige en aantrekkelijke fietsverbindingen tussen woonkernen en in stedelijke gebieden. Gemeenten komen in aanmerking voor een bijdrage van 50% bij de aanleg van verkeersveilige fietsroutes.

In navolging op de door de provincie Limburg eerder uitgesproken ambitie om een koploperspositie op ICT-gebied in Nederland te realiseren, wil de PvdA benadrukken dat de provinciale overheid op het gebied van glasvezel de regierol sterker op zich dient te nemen. De diverse partijen in het veld erkennen dat deze rol voor de provincie essentieel is, omdat er anders sprake is van stilstand. Marktpartijen zullen op eigen initiatief niet of nauwelijks in beweging komen. De Provincie Limburg moet proactief initiëren, organiseren, trends en ontwikkelingen volgen en waar nodig bijsturen. Op het gebied van de ontwikkeling van diensten zal de provincie in overleg treden met maatschappelijke partners en betrokken marktpartijen. De provincie zal in deze regisseur zijn en niet op de stoel van uitvoerder gaan zitten.

Voldoende menselijk kapitaal

Voor de PvdA telt iedereen mee. Dat geldt uiteraard ook voor de arbeidsmarkt. Op een goed functionerende arbeidsmarkt wordt volgens ons dus niemand gediscrimineerd op basis van afkomst, ras, religie, geaardheid of beperking. Iedereen doet mee of wordt in staat gesteld om mee te doen. Daar staat tegenover dat iedereen bereid moet zijn om, naar vermogen, een bijdrage te leveren aan zijn eigen inkomen. Werk geeft mensen een inkomen, het maakt hen zelfstandig en onafhankelijk.

De werkloosheid in Limburg is met 6,7% nog steeds hoog en ligt daarmee fors boven het landelijke gemiddelde van 5,6%. Alleen Groningen en Flevoland scoren hoger. In Limburg hebben anno 2010 23.490 mensen een werkloosheidsuitkering en 22.520 mensen een bijstandsuitkering. Dat zijn er te veel! Het zijn vooral de langdurig werklozen die ons zorgen baren. Deze groep kenmerkt zich veelal door een lage opleiding en geringe schoolbaarheid. We zien dat er veel meer banen in de zakelijke dienstverlening zijn dan

bijvoorbeeld in de productie en de schoonmaak. Voor laaggeschoolden is er weinig aanbod.

Wij vinden dat de provincie partijen bij elkaar moet brengen: werkgevers, onderwijsveld, gemeenten en werkzoekenden. Niet met grote projecten en veel partijen die nauwelijks te overzien zijn, met convenanten en goede bedoelingen, maar liefst concreet en op kleine schaal. We denken daarbij aan projecten in het kader van de kenniseconomie, met de nadruk op duurzaamheid. Projecten met een spin-off in werkgelegenheid voor laaggeschoolden en projecten die specifiek gericht zijn op het creëren van ongeschoolde arbeid.

In Limburg is scheefgroei ontstaan tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. In onze provincie moet laaggeschoold werk weer bereikbaar gemaakt worden, zodat dat met de juiste inspanning ook door werkzoekenden uit Limburg gedaan kan worden.

Uitzendbureaus, ondernemers, gemeenten en de provincie moeten kleinschalige projecten opzetten voor werkzoekenden. Reizen over een iets grotere afstand, binnen onze provincie, zou dan geen probleem moeten zijn.

De oplossing voor de scheefgroei vraagt om een andere manier van denken door werkgevers én werkzoekenden. Er moet training en scholing op de werkplek worden georganiseerd. Streven naar resultaten op korte termijn kan succes op de middellange termijn in de weg staan. De provincie moet deze projecten meefinancieren en organiseren. In het kader van de aanpak van krimp, willen we projecten ondersteunen die verpaupering van gebieden tegengaan en tegelijkertijd nieuwe werkgelegenheid scheppen. Wijken worden opgeknapt en mensen die moeilijk schoolbaar zijn, worden opgeleid. Zo snijdt het mes aan twee kanten.

Kwaliteit van de leefomgeving

Wonen en werken in een aantrekkelijke groene omgeving is voor mensen en bedrijven een belangrijke factor om zich ergens te vestigen. De natuur moet toegankelijk zijn voor inwoners en recreanten. Initiatieven hiervoor moet de provincie ondersteunen. We zetten ons in om nieuw bos, en op recreatie afgestemde natuur, te realiseren rond de belangrijkste stedelijke gebieden.

De kwaliteit van de ruimte en de natuur is van groot belang voor ons welzijn. Daarom moeten we de natuur beschermen, versterken en er zuinig mee om gaan. De verrommeling van het landschap moet stoppen en de kwaliteit van het cultuurlandschap in Limburg moet bewaakt en verbeterd worden. We vinden dat binnen bestaande woonkernen en bedrijventerreinen genoeg ruimte is voor ontwikkeling. Er zijn geen grootschalige nieuwe uitbreidingslocaties voor wonen en werken meer nodig.

Bij grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen, zoals bij Greenport Venlo, krijgt de opstelling van een landschapsplan een prominente plaats. In de afspraken met gemeenten op het gebied van ruimtelijke ordening wordt de bescherming van landschappelijke waarden gewaarborgd.

De provincie ziet er op toe dat deze in bestemmingsplannen worden vastgelegd. Cultuurhistorische waardevolle landschappen kunnen beschermd worden door deze aan te wijzen als beschermd landschapsgezicht.

Alle maatregelen om te komen tot een toekomstbestendig ruimtegebruik in Limburg betekenen dat de provincie haar ruimtelijk beleid scherper zal voeren. Om in krimpgebieden slagvaardig te opereren moet doorzettingsmacht worden georganiseerd om woningcorporaties op één lijn te krijgen.

Het uiterste puntje van Limburg ook wel de Kop van Noord Limburg genoemd bestaat momenteel uit drie gemeenten. Dit zijn Mook en Middelaar, Gennep en Bergen. Prominente ontwikkelingen in dit gebied zijn de uitgestelde herindeling tot een nieuwe

gemeente van 38.000 inwoners en de onlangs verschenen Strategische Regiovisie Maasduinen. De door het Limburgse Parlement goedgekeurde herindeling van deze gemeenten blijven wij ondersteunen. De PvdA ziet ze graag opgaan in een nieuwe krachtige gemeente, die dan ook een stevige partij zal zijn in onze bestuurlijke Limburgse omgeving. De Strategische Regiovisie Maasduinen, ontwikkeld door Riek Bakker op instigatie van de provincie, zal bijdragen aan een stevig fundament voor dit gebied. Het beschrijft een koers waarmee deze regio haar kwaliteiten zoals een schat aan natuur- en landschappelijk schoon, rust en ruimte optimaal zou kunnen benutten. Het levert een bijdrage op voor een toekomstbestendige woon en werkomgeving. De strategische regiovisie is door zowel Bergen, Gennep alsook Mook & Middelaar omarmd. Hoewel deze visie los staat van de herindeling, is de kans van slagen groter in de heringedeelde gemeente door minder bestuurlijke drukte. Beide ontwikkelingen zullen wij van harte blijven ondersteunen.

EERLIJK DELEN

Talenten

Eerlijk delen betekent dat iedereen de mogelijkheid heeft zijn of haar talenten te ontwikkelen. In Limburg staan veel mensen aan de kant. Ze zijn afhankelijk van een uitkering of kampen met de dreiging van werkloosheid. Zij hebben het vertrouwen in zichzelf, de politiek en de maatschappij verloren. Ze zijn te lang genegeerd door de politiek. De PvdA wil deze mensen weer een toekomst bieden.

We gaan investeren in onderwijs om hen een betere basis te geven in het leven en hun kansen op werk te vergroten. Dit traject bestaat uit twee onderdelen: bestrijden van laaggeletterdheid en een leven lang leren. In Limburg is tien procent van de bevolking functioneel analfabeet. Dit is onacceptabel. In de komende vier jaar zetten we samen met de gemeenten het offensief om dit met vijftig procent terug te dringen voort. Alle Limburgers moeten volwaardig deel kunnen nemen aan het maatschappelijk verkeer en zich verder ontwikkelen in hun werk.

De scheefgroei tussen vraag en aanbod kan alleen opgelost worden met blijvende scholing. Dit geldt ook voor 50+ers op de arbeidsmarkt. Talentrijke provincie is ons motto en hierin investeren we. We zijn enthousiast over initiatieven zoals de A2 bedrijfsschool. Leerlingen moeten kunnen kiezen voor een brede (technasium) of een smalle opleiding (vakcollege). Dit betekent een gezamenlijke inspanning met de ROC's.

De provincie moet toezien op een goede spreiding van de onderwijsvoorzieningen in de regio's. Dat betekent ook goede bereikbaarheid naar de onderwijslocaties.

Vervoerskosten mogen voor 16- en 17 jarige MBO-ers geen belemmering zijn voor het volgen van onderwijs op maat. Daarom willen we gratis trajectkaarten naar de studieplekken, als die verder dan 15 kilometer van huis gelegen zijn.

Zorg

De zorg vertegenwoordigt in Limburg 10% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Dit betekent meer dan 25.000 arbeidsplaatsen. Een kansrijke sector die helaas, door de bezuinigingen van het rechtse kabinet op de AWBZ en de WMO, bedreigd wordt. Dit terwijl het welzijn van mensen steeds meer afhankelijk is van ontwikkelingen in de zorg en het niveau van de (zorg)voorzieningen in hun leefomgeving.

Door deze bezuinigingen zal een groter beroep op de eigen verantwoordelijkheid van zorgvragers worden gedaan. De belasting van mantelzorgers en op het sociale netwerk van patiënten neemt toe. Hierdoor dreigt een ongewenste tweedeling in de samenleving. Inkomen en sociale positie gaan de kwaliteit van de zorg bepalen. Deze ontwikkelingen vragen om een mondige, kritische en sterke consument.

Verdere schaalvergroting van ziekenhuizen en zorginstellingen vergroten de afstand met de inwoners. De PvdA wil, samen met gemeenten en zorginstellingen, de zorgvoorzieningen in de wijken versterken. Belangrijk daarbij is het behoud van de positie van het Huis voor de Zorg als spreekbuis van zorgvragers. Van daaruit moeten ook nieuwe concepten worden ontwikkeld om de positie van de zorgvragers te versterken.

De jeugdzorg in Limburg is op orde. Dankzij de PvdA zijn er geen wachtlijsten meer. We zijn klaar om de jeugdzorg over te dragen aan de gemeenten, zorgvuldig en zo nodig gefaseerd. We zullen er voor waken dat bij deze overdracht niemand tussen wal en schip raakt. Tot die tijd blijven we ons inzetten om de beste jeugdzorg van Nederland te hebben, de beste zorg voor kinderen, kwaliteit van medewerkers en uitstekende samenwerking tussen instellingen.

THUIS VOELEN

Je ergens thuis voelen is een belangrijk element in je bestaanszekerheid. Dat bepaalt voor een deel je identiteit. Het is niet prettig als mensen zich uitsluitend terugtrekken in hun eigen huis en de gordijnen sluiten. De PvdA staat voor gemeenschapszin. Mensen maken deel uit van hun buurt, hun dorp of stad en hun provincie. De provincie is bij uitstek de hoeder van de Limburgse identiteit. Die kan alleen dan bloeien als er interactie is tussen Limburgers op de sportvelden, bij culturele evenementen en genietend van ons landschap.

Veiligheid

Thuis voelen betekent ook: veilig voelen. We accepteren niet dat ons openbaar vervoer bedreigd wordt door wangedrag en investeren in veilige bussen en treinen, waarbij stewards belangrijk zijn. Ambulances moeten op tijd kunnen komen en personeel moet onbedreigd aan de slag kunnen. We accepteren ook niet, dat buurtbewoners overlast hebben van drugsrunners. We willen een anti-hufterfonds in Limburg, gericht op het ondersteunen van maatregelen, die huftergedrag waar dan ook in Limburg radicaal aanpakken.

Limburg als Provincie aan de grenzen van Duitsland en België zit bekneld tussen het Nederlandse drugs-gedoogbeleid en het buitenlandse drugs-verbod-beleid. De negatieve gevolgen hiervan zijn voelbaar in de Limburgse steden, in wijken en buurten. Het gedoogbeleid leidt tot illegale huisteelt en trekt georganiseerde criminaliteit aan. Het heeft geen zin om de buitenlandse consument aan de voordeur te weren omdat de handel dan op straat zal plaatsvinden. Criminaliteit los je op door criminaliteit te bestrijden. Dit is aan de achterdeur van coffeeshops. De PvdA wil om die reden hennep teelt strikt reguleren zodat coffeeshops bevoorradat worden met legale wiet en niet meer door criminelen. Alleen door legalisering kun je drugsbendes bestrijden. De Provincie zal middelen ter beschikking stellen om een Pilot regulering achterdeur in één of meer Limburgse steden mogelijk te maken met als doel om dichterbij een oplossing te komen voor het bestrijden van criminele activiteiten in onze provincie.

Wonen

Limburg is koploper als het gaat om de krimp van de bevolking. Er komen minder inwoners en de inwoners worden ouder. In Noord-Limburg gaat het iets langzamer, maar vooral in Parkstad neemt het aantal inwoners de komende jaren met rasse schreden af. Dat heeft grote gevolgen voor de leefbaarheid in wijken en dorpen. Het niveau van voorzieningen daalt; van winkelaanbod tot de sportclub. De woningmarkt staat op zijn kop. Een negatieve spiraal van leegloop en verloedering dreigt. Eigen talent trekt weg en de provincie is niet langer aantrekkelijk voor vestiging van bedrijven en instellingen. Dit doemscenario moeten we met kracht tegengaan. We moeten de kansen keren. Limburg heeft een ideale ligging. De open grenzen bieden volop kansen om met het aangrenzende buitenland op al die terreinen tot creatieve win-win-situaties te komen. Dit vraagt om eensgezind optrekken met de gemeenten en een voortdurende lobby richting Rijk en Europa.

Sport

Sport heeft een enorm bindend vermogen én is bovendien gezond! De PvdA steunt het provinciale beleid voor topsport met betrekking tot talentontwikkeling en koppeling met de breedtesport.

De breedtesport verdient alle inzet van de provincie met de nadruk op onderwijs en de opvang van de krimp. De provincie gaat de gemeenten financieel ondersteunen bij het voortzetten van de inzet van combinatiefunctionarissen voor de Buurt-Onderwijs-Sportprojecten en blijft het Huis voor de Sport subsidiëren. Deze projecten stimuleren de gezondheid van jongeren en leiden tot ontdekking van talenten. De provincie breidt de

steun voor het (lokale) Jeugdsportfonds en de Stichting Leergeld uit. Zo worden meer kinderen aan de onderkant van de samenleving gestimuleerd om aan sport te doen.

Om de topsport te bevorderen steunen we ontwikkelingen in evenementen. We ondersteunen de opbouw van een sportzone in de Westelijke Mijnstreek. Dat is de plek om landelijke en regionale trainingscentra te situeren. Overige topsportvoorzieningen voor de jeugd moeten gekoppeld zijn aan bestaande topsportlocaties. De steun voor structurele topevenementen wordt voortgezet. Daarbij moet meer gekeken worden naar een koppeling met breedtesportactiviteiten. Grootschalige evenementen moeten passen bij de Limburgse sporttraditie, zoals wielrennen, paardensport, handbal en atletiek.

De provincie zet in samenspraak met de gemeenten een financiële premie op fusieplannen van sportverenigingen als hiermee de gevolgen van krimp worden opgevangen. Dit betreft steun voor nieuwe of vernieuwde accommodaties. De gehandicaptensport vraagt blijvende aandacht van de provincie.

Cultuur

De beleving van cultuur verrijkt ieders leven, het maakt Limburgers trots op hun provincie. Dit houdt in dat cultuur in de hele provincie moet bloeien. In het nieuwe cultuurplan moet sprake zijn van een evenwichtige spreiding over de provincie. Daarbij willen we positieve ontwikkelingen in de regio's financieel belonen. Cultureel ondernemerschap, cultuureducatie en amateurkunst zijn de speerpunten. Het Huis voor de Kunst vinden we essentieel, omdat het een spilfunctie vervult voor de amateurkunst en de professionals in onze provincie.

De PvdA schenkt extra aandacht aan de Limburgse historie. We blijven werken aan de Culturele Biografie Limburg en blijven investeren in ons monumentaal en archeologisch erfgoed. De drie provinciale musea worden steviger beoordeeld op hun publieksbereik en hun educatieve projecten. Ze worden gestimuleerd om samenwerking aan te gaan met museale instellingen in hun omgeving.

De PvdA vindt dat de provincie moet blijven investeren in cultuur. Vanwege de grote intrinsieke waarde, vanwege de economische spin-off, vanwege de levendigheid in onze provincie. Van poppodia tot musea, van streetdance tot LSO. Cultuur mag daarom nooit het kind van de bezuinigingsrekening worden. De twee belangrijkste impulsen in de komende periode zijn Maastricht Culturele Hoofdstad 2018 en een Biënnale in Noord-Limburg.

Natuur en landschap

De fysieke omgeving maakt dat je je ergens thuis voelt. We identificeren ons wel eens met het landschap om ons heen. Je bent van het bos of van de zee, van de klei of van de löss. Identiteitsverschillen binnen Nederland, maar ook binnen Limburg, worden vaak vanuit landschappelijke verschillen verklaard. Zowel de landschappen als de verschillen moeten we koesteren.

Limburg heeft veel waardevolle karakteristieke landschappen. Natuur, landschap en cultuurhistorie hebben tevens een belangrijke maatschappelijke en economische functie. Recreatie en toerisme zijn in het bijzonder afhankelijk van een mooie omgeving. We zijn trots op het nationale landschap Zuid-Limburg en op de nationale parken De Meinweg, Groote Peel en Maasduinen. Aantasting van de bestaande natuur of rommelige ingrepen in het landschap zijn voor ons uit den boze.

Toch is onze Limburgse natuur nog te zeer versnipperd. Om hier verandering in te brengen, wordt sinds 1990 aan het tot stand brengen van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) gewerkt. Daarbij worden natuurgebieden met elkaar verbonden tot één groot netwerk. Zo kunnen planten en dieren zich gemakkelijker verspreiden en wordt de biodiversiteit vergroot. Om verbindingen tussen natuurgebieden te maken worden in

hoog tempo ecoducten en faunatunnels aangelegd. Het rechtse kabinet bezuinigt drastisch op de beschikbare middelen voor landschappelijke ontwikkeling. Wij willen toch vasthouden aan de gestelde doelen. We blijven de lat hoog leggen en hierin investeren. Grootschalige herverkaveling van de grond is een van de belangrijkste instrumenten om ervoor te zorgen dat in het landelijk gebied de juiste functies op de juiste plekken komen. Dit geldt voor natuur, landbouw, veehouderij, water en recreatie. We gaan daarbij in de eerste plaats uit van kavelruil op vrijwillige basis. Indien nodig ook via het treffen van wettelijke maatregelen. Door bezuinigingen van het Rijk zal de aankoop van gronden steeds moeilijker worden. Daarom gaat natuurbeheer door particulieren en agrariërs een steeds belangrijker plaats innemen. De provincie moet deze functie stimuleren door voorlichting en passende vergoedingen. De provincie zal ook moeten inspelen op klimaatveranderingen. Meer groen in de stad kan hittestress tegengaan.

Water

Ook Limburg krijgt te maken met de gevolgen van klimaatverandering. Het leidt tot meer regen en daardoor meer wateroverlast, afgewisseld met in de zomer langere periodes van droogte. Als antwoord hierop willen we meer ruimte aan het water bieden. De beken in onze provincie vervullen daarbij een belangrijke functie. Waar mogelijk willen we de beken weer in hun natuurlijke staat terug brengen. Het water wordt daardoor beter vastgehouden. Het voorkomt verdroging en leidt tot een meer geleidelijke afvoer waardoor de kans op overstromingen afneemt. In dat opzicht is er de afgelopen jaren al veel werk verzet. Zo is de Tungalroyse Beek opgeschoond en hersteld en aan de Neerbeek wordt druk gewerkt. Om erosie en modderstromen in Zuid-Limburg te voorkomen moet er nog het een en ander gedaan worden. Hierbij mag echter het karakter en de identiteit van ons Zuid-Limburgse landschap, dat is aangewezen als Nationaal Landschap, niet worden aangetast.

Nieuwe initiatieven voor het opwekken van Groene Stroom uit waterkracht dient afgewogen te worden tegen de impact hiervan op de natuur onder water. Bescherming van de visstand in onze wateren verdient hierbij hoge prioriteit door het eisen van bewezen goed functionerende visgeleiding om de turbines van een waterkrachtcentrale heen.

De kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater moet nog verder verbeterd worden. Ook al zijn we op de goede weg, de hoeveelheid fosfaat en stikstof is nog altijd te hoog. Schoon water dus. Dat is van essentieel belang voor ons drinkwater en onze natuur, landbouw en recreatie. Veel natuurgebieden zoals vennen, venen en moerassen zijn afhankelijk van het grondwaterpeil. De inspanningen van de afgelopen jaren zullen wij voortzetten. Daarbij stemmen de beide Limburgse waterschappen hun maatregelen af op het bereiken van bovengenoemde doelstellingen.

Het beveiligingsprogramma inclusief de natuurontwikkeling van de Maas dient uitgevoerd te worden. Het Rijk dient zijn verplichtingen na te komen. De provincie zet hierop in.

DE INZET VAN DE PROVINCIE

Om Limburgers het vertrouwen in de overheid terug te geven, wil de PvdA met dit programma concrete resultaten boeken. Door geld en energie slim in te zetten moet de provincie Limburg zich meer richten op haar kerntaken.

De PvdA wil dat bereiken door mensen te verbinden rondom kansen. Door krachten in Limburg te mobiliseren, op weg naar een innovatieve economie en daarmee naar een sociaal en sterk Limburg. Rijk, gemeenten en provincie moeten geen gevecht voeren over wie de baas is. Zij moeten bij elke opgave kijken wat er nodig is om het probleem op te lossen en wie daar de juiste bijdrage aan kan leveren. Als principe geldt dat ten hoogste twee bestuurslagen betrokken zijn bij hetzelfde onderwerp.

Het samenspel tussen de gemeenten en de provincie zal ook vanuit financieel oogpunt beter moeten. De provincie maar vooral de gemeenten krijgen meer taken en minder geld. Waar mogelijk moet samenwerking kosten besparen (shared services). We moeten af van de stroperige procedures die nu vaak de relatie tussen gemeenten en provincie kenmerken. Paal en perk stellen aan kwartiermakers en overlegtafels. De PvdA zal de bureaucratie en de stroperigheid in het proces van gebiedsontwikkeling aanpakken door de kennis in ambtelijke organisaties van de Provincie en die van de gemeenten samen te laten gaan c.q. samen te laten werken waardoor aanmerkelijke tijdswinst wordt gerealiseerd.

Een specifieke taak voor de provincie is de rol naar de EU. Daarbij gaat het enerzijds om het verzilveren van de kansen van grensoverschrijdende samenwerking, samen met gemeenten en regionale partners (bijvoorbeeld bij Maastricht Culturele Hoofdstad en Avantis). Anderzijds gaat het om een actieve relatie met Brussel om de Limburgse belangen in economisch en financieel opzicht te versterken. Vanaf 2013 is extra aandacht nodig omdat dan de inzet van de Europese structuurfondsen opnieuw wordt bepaald. Daarbij kan de provincie lobbyen voor extra middelen voor de demografische agenda (een derde van de Europese regio's heeft immers al te maken met structurele bevolkingsdaling).

De komende periode wordt de provincie geconfronteerd met landelijke bezuinigingen. Om deze het hoofd te bieden, maar mensen niet extra te belasten, kiest de PvdA ervoor om de opcenten motorrijtuigenbelasting alleen te indexeren. Daarnaast zullen we kritisch kijken naar de omvang van het ambtenarenapparaat. Op de terreinen die buiten het wettelijke takenpakket van de provincie vallen, is winst te halen door losse initiatieven en projecten te beëindigen en de voorlichtingsactiviteiten van de provincie te beperken. De PvdA past echter voor stoere taal over niets en niemand ontziende inkrimping van het apparaat. De inhoud moet steeds voorop staan bij het maken van afwegingen. Kritisch kijken naar regelgeving bij de uitvoering en daar waar mogelijk gaan we over tot deregulering.

Om verstandig met de schaarse middelen om te gaan, concentreren we de financiële inzet van de provincie rondom een beperkt aantal fondsen. Per fonds wordt gezocht naar medefinanciers op basis van het profijtbeginnsel: partijen die voordeel halen uit de investering worden aangesproken op een bijdrage. We onderscheiden de volgende investeringsfondsen:

1. Ontwikkelingsfonds Limburg (200 miljoen). Dit fonds is de basis voor de financiering van de herstructureringsopgave, inclusief de invulling van sloopgebieden met nieuwe kwaliteit. Dat kan groen zijn, maar ook nieuwe economische activiteiten die opbrengend vermogen genereren of van groot maatschappelijk belang zijn. Het Ontwikkelingsfonds is zowel gericht op het stedelijke gebied als op het platteland. Het Ontwikkelingsfonds is ook gericht op ruimtelijke kwaliteit. We koppelen het natuurbeleid aan investeringen in

landschappelijke kwaliteit. Het spreekt voor zich, dat de investeringen het label duurzaam moeten dragen.

2. Duurzaamheidsfonds. Om de duurzaamheid in Limburg in alle onderdelen te versterken komt er een stimuleringsfonds. Ook bij dit fonds is sprake van het profijtbeginsel. We streven naar evenredige spreiding naar behoefte.

De voeding van elk fonds is verschillend. Voor het Ontwikkelingsfonds Limburg wordt naast provinciaal geld, mede uit het vrij aanwendbare deel van de Essent-gelden, een bijdrage van het Rijk gevraagd. Ook partners zoals woningcorporaties en gemeenten geven voeding aan het fonds. Het Stimuleringsfonds Duurzaamheid kan wat de PvdA betreft op een forse donatie uit het vrij aanwendbare deel van de Essent-gelden rekenen.

Financiële paragraaf

De provinciale statenverkiezingen zullen gehouden worden in een langdurige periode van onzekerheid over de financiële huishouding van de provincie. De voorgenomen rijksombuigingen en de mate waarin de provincies worden aangeslagen zorgen voor die onduidelijkheid. Met de kennis van nu is duidelijk, dat Limburg vanaf 2012 € 44 miljoen structureel minder van het Rijk ontvangt. Daarnaast gaat er nog drastisch bezuinigd worden op een aantal specifieke uitkeringen, waarvan nog niet bekend is wat de gevolgen daarvan zullen zijn.

Ondanks dat laat de begroting 2011 een meerjarig positief resultaat zien, dat dus beschikbaar is voor nieuw beleid voor de komende periode of benut kan worden om de extra kortingen op rijksuitkeringen op te vangen.

De ruimte bedraagt om en nabij de 18 miljoen structureel. Deze middelen willen we inzetten om regionale ontwikkelingen te versterken en de concurrentiepositie van de Limburgse economie te verstevigen. Een aantal voorstellen in het verkiezingsprogramma van de Partij van de Arbeid zoals de trajectkaart voor 16- en 17 jarige MBO-ers, die meer dan 15 km van hun studieplek afwonen (4 miljoen), verkeersveiligheidsimpuls (3,5 miljoen), alfabetisering (3 miljoen), natuurontwikkeling (6 miljoen) kan hieruit gedekt worden. Het gaat hier om structurele uitgaven. Impulsen op het terrein van wijkaanpak, van sport en cultuur kunnen gefinancierd worden door verschuivingen aan te brengen in de begroting.

De incidentele donaties aan de fondsen (ontwikkelingsfonds, duurzaamheidsfonds) halen we uit de Essent-gelden. Daarbij is het streven om deze fondsen zoveel mogelijk "opbrengstvermogen" te laten zijn.

Dit laat onverlet, dat zoals hierboven omschreven, wij alle provinciale uitgaven zeer kritisch tegen het licht willen houden. Met in het achterhoofd: meer uitvoering, minder beleid, per onderwerp slechts twee bestuurslagen. Aan een discussie over wat nu precies de kerntaken van de provincie zijn, zullen we van harte meedoen. We zetten in ieder geval drastisch het mes in de bureaucratie, in tal van overlegstructuren. Het aantal externe adviseurs en procesmanagers wordt fors teruggebracht. Dit kan resulteren in een besparing van minstens € 5 miljoen op jaarbasis.

De provincie doet mee, als het ook echt van betekenis kan zijn en/of als gemeenten erom vragen, omdat overkoepelende regie nodig is en men er alleen niet uitkomt. Het gaat om een functionerende overheid, die de "gaten" tussen Rijk en gemeenten goed dicht.

PvdA Limburg: SAMEN AAN DE SLAG VOOR LIMURG